

конкретного об'єкта (чи ряду об'єктів) може виражатися в його появі і зникненні, креації і знищенні, народженні і смерті, збільшенні та зменшенні, розширення і звуження, реконструюванні та заміні, структуруванні та деконструкції, інвенції і наслідуванні, адаптації та підпорядкуванні, уподібненні і розподібненні, диференціації та ототожненні, накопиченні і систематизації. Історія ж полягає в констатації чисто інформаційних фактів про зміни, які не мають прямого відношення до конкретних енергоматеріальних об'єктів.

Це події, генеза і репродукція видів, міжвидові і внутрішньовидові трансляції, дивергенції і конвергенції, експансія і змішання видових властивостей. Іноді із загального поняття історії виділяють історію видів тварин і рослин, які, з одного боку, існують як лише наукова інформація, але з іншого – є узагальненням даних про існуючі енергоматеріальні об'єкти. Такого роду історія стає як би узагальненням безлічі онтогенезів. Її називають *філогенезом*.

ТРАНСФОРМАЦІЇ У ХУДОЖНЬОМУ СВІТІ БГ (ЛІНГВОКОНЦЕПТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ)

*Лещак Світлана, доктор філології,
Університет імені Яна Кохановського в м. Кельце*

Існують дві принципово відмінні можливості зображення реалій в художньому творі – пряме і трансформоване. У першому випадку ми маємо справу з рівнем змісту тексту (реалія – когнітивний простір – представлена в творі як об'єкт сам по собі або як змістовний фон для більш важливої смислової інформації), у другому ж – зі створенням образності з метою залучення до процесу художнього осмислення зображуваних об'єктів інформації про інші об'єкти, процеси і явища. При цьому таке художнє осмислення може здійснюватися двома способами: або ми наділяємо зображувані реалії узуально

нехарактерними їм властивостями, або приписуємо їх властивості іншим об'єктам і явищам, для яких такі характеристики вважаються невластивими. Таким чином, можна говорити про образотворчі моделі презентативного (прямого) і трансформаційного (алегоричного) типу. Якщо в центрі трансформованого зображення залишається дана реалія (саме вона є об'єктом зображення), можна говорити про об'єктну трансформаційну образотворчу модель, якщо ж реалії системно використовуються лише як знаряддя зображення чогось іншого, можна говорити про інструментальну трансформаційну образотворчу модель. Виділення в ідіостильовій художній картині світу Бориса Гребенщикова такого роду модельної функції, як образотворча модель, може істотно допомогти в інтерпретації часом абсолютно енігматичні фрагменти його творів. Якщо говорити про художнє зображення природи, то в творчості БГ реалізовані обидві можливості. Фактично можна говорити про чотири образотворчі моделі трансформованого зображення природи у БГ: три об'єктні – модель реіфікації натурфактів, модель денатуралізації (артефактуалізації) натурфактів і модель анімізації природи, та одну інструментальну – модель натуралізації людини і її антропних ознак. В останньому випадку можна говорити також про концептуальну модель, тому що тут не стільки зображується сама природа, скільки реалізується потенціал деяких натурфактуальних концептів як концептуальних категорій і наскрізних художніх образів. У разі понять про світ природи як об'єкт художнього зображення у БГ семантичні трансформації можуть відбуватися в двох напрямках: або поняття, узуально трактуються як нематеріальні, оречовлюються (реіфікуються), або натурфактуальним поняттям приписується анімічність (вітальність) або навіть антропність (людські риси).